

Tavaszi levélégetés*

A zöldvendéglő után csenevész akácok mellett ballagtak egy ideig, majd átkeltek a vadátjárón az autópálya másik partjára.

A hepehupás, fúvel gyéren benőtt homokpusztán megbámulták a már virágozva gömbölyödő galagonyabokrokat, a hatalmas nyárfa mellett pedig letérek a gyalogösvényről. Néhány lépés után a férfi egy közeli dombocskára mutatott:

– Ott jó lesz. Szélvédett hely.

Amikor odaértek, elővette bicskáját, letérdelve kisebb mélyedést ásott, majd a hátizsákából kiborított egy halom levelet. Néhányat megtépkedett, gödörbe rakott, és meggyújtott. Aztán újabbakat dobott a tűzbe.

– Miért csináljuk ezt? – fordult a nő felé, közben az egyikbe beleolvasott. – *Szeptember óta csak egy levelet írtál. Mindegyikben fölemlegettél régi, teelőtted történt dolgokat, amiket már megbeszéltünk, és már nincs semmi jelentőségük... hogy krapekot akartam fogni benned! Mégis: soha ilyen boldog és soha ilyen szerencsétlen nem voltam. Mesés és csodás ez az év veled!*

Kérdőn nézett a nőre.

– Kialszik – mutatott a nő a papírparázsra.

– Hogy ne olvassa senki. Még a gyerekeink se... ha már mi nem leszünk.

Lehajolt, és széthajtogatott egy sárguló levélpapírt.

– Ezt te írtad: *Jó lenne, ha sikerülne megőrizni magunkat egymásnak...*

Néhány pillanatig magában olvasott, majd hangosan folytatta:

– *Ha meg nem, nagyon szép... még le se merem írni, hogy életre szóló... nem fejezhetem be a mondatot múlt időben! Nemsokára megyek föladni ezt a levelet. Elsétálok a postáig. Ez a séta mindig a tiéd.*

Olvasmányát a tűzbe dobta.

– Ha ugyanabban az évben végeztünk volna, nem íródhattak volna meg ezek a levelek.

– De közbeszólt a történelem – a férfi elhúzta a száját. – Egy ötvenhatos ellenforradalmár gyerekeit egyetemre, főiskolára? Ráadásul elsőre? „Hogy képzelik az elvtársak?! Helyhiány miatt elutasítva!”

– A mi családunk soha nem politizált – szólalt meg sértődötten a nő –, csak dolgozott. Talán az is valami.

– Ne kezdjük újra! Inkább olvassunk! – javasolta a férfi, másik levelet emelt ki a kupacból, és felmutatta. – Ezt is te írtad.

– Te alig írtál.

– Nézzük! – mondta a férfi, és olvasott. – *Veled akarok élni, gyereket akarok tőled, hogy ne tűnjön el nyomtalanul ez a keserű-gyönyörű szerelem.* – Most tüntetjük el – a papírlapot az imbolygó lángba pöckölte.

– Ezt akkor úgy is éreztem. Már a kórházban dolgoztam a 2-es Bel.-en. A főnővér úgy fogadott, mintha csak szabadságról tértem volna vissza... a lányok is kedvesek, vidámak voltak... ott töltöttem a gyakorlatom, hiszen tudod... néha meg is látogattál.

– Aztán egyszer csak te lettél a főnővér, és lehúztál negyvenhárom évet.

– *Csillagom, isten éltesse születésnapodon* – idézett a férfi egy másik levélből, mielőtt elégette volna. – *Írj, kívánlak nagyon! Tegnap estig sírtam utánad, és mondogattam a neved. Ugye, hallottad? Otthon megint összevesztünk. Anyám azzal kezdte, hogy csak azért akarok férjhez menni, hogy őt bosszantsam. Apám is kiabált velem, talán életében először... hogy semmibe veszem az életet... hogy gyűrűs menyasszony létemre hogy tehettem ilyet... kibőgött szemmel ébredtem, de aztán eszembe jutott az az éjszakánk. Csodálatos! Csodálatos! Hiányzom már?*

– Ezt én írtam – a férfi spirálfüzetből kitépett lapokat tartott a kezében. – *Kedves Anna! Ilyen csúnyán rajtad kívül senkinek se mernék írni. Úgy látom, a kávé, a cigi és az éjszakázás nem tett jót*

az arcodnak. – A fénykép persze már nincs meg – tette hozzá.

– Neked fogalmad se volt még akkor, mi az a három műszak.

A férfi két lapot tépett szét, mielőtt azonban a tűzre vetette volna, egyikre rápillantott:

– *Drága Bálint! Megint elvesztettem... nagyon-nagyon szerettem volna most ezt a gyereket...*

A nő arcát fürkészte, aki olvasni kezdett:

– *Anyám meg fog látogatni! Meg van rendülve attól, hogy megnősülök...*

Összetépte a papírt, és újat vett a kezébe:

– *Kedves, kedves, kedves! Ha még egyszer ilyen levelet írsz, itt hagyok mindent, a betegeket, a kolléganőimet, az egész kórházat, az egész úgynevezett karrieremet, és rohanok hozzád! Akár takarítónő is leszek valahol, csak minden nap láthassalak! Szeretlek! Úgy szeretlek! Semmit se bánok, csak veled lehessenek már!*

A férfi beletúrt a levélhalomba:

– *Az már biztosan elégett.*

– *Hallgass egy kicsit, kérlek! – mondta a nő izgatottan. – Otthon a helyzet egyre tarthatatlannabb. Anyu már nem beszél velem. Előtte folyton rólad faggatott. Azt vágta a fejemhez, hogy úgysem fogsz elvenni, és a családnak csak a nagy szegény marad. Alig vagyok már otthon, elvállalok minden ügyeletet és helyettesítést, már arra is gondoltam, hogy beköltözöm a szállóra. (Ezt a levelet is a nővérszobában írom, éjszaka vagyok.) Ha írsz, ide a kórházba küldd, mert anyu (ez is kiderült a legutóbbi ordibálás közben) felbontja a leveleidet.*

– *Hiába címeztem gyereketükkel a borítékokat! – a férfi öregesen göcögött.*

A nő folytatta az olvasást:

– *Ha kislányunk lesz, tudod, mi lesz a neve? Persze, ha neked is tetszik. Virág.*

– *Az is lett – mondta a férfi, megigazította a paraszat, és lekotorta nadrágjáról a pernyét.*

A nő belekezdett a következő tűzhalálra ítélt levélbe:

– *Tegnap itt volt a kórházban édesanyád. Elmondta, szinte könnyörogve, hogy te vagy a mindenünk, ne zavarjalak a tanulásban. Az egyetlen reménységük... hogy a nővéred disszidált, mert nem bírta tovább... beszélt a szoba-konyhás lakásról, meg hogy apukádat a börtön után sokáig*

még segédmunkásnak se vették föl... így mondta: föl. Utánanyúltak, és ha az kiderült, azonnal elküldték. Nem tudtam, mit kezdjek vele. Egyszer csak hirtelen megkérdezte: „Ígért házasságot Bálint?” Így! Ilyen – ne haragudj – régimódián. Az mondtam neki, nem, dehogyan. Ami igaz is.

A férfi újabb levélpapírt hajtogatott szét:

– *Elmegyek a vőlegényemhez, mert tartozom neki és magamnak is azzal, hogy beszéljek vele. Még nem tudom, mi lesz, de annyi bizonyos, hogy szükségem van rád. Rád van szükségem! Mindent elmondok neki, a gyűrűt pedig visszaadom!*

– *Milyen drámai helyzet lehetett!*

– *Légy szíves, ne gúnyolódj! – a nő kikapta a férfi kezéből a lapot. – Ha hívsz, azonnal megyek. Nagyon szeretném, ha hívnál! Bár tégy úgy, ahogy jónak látod. Anna.*

Fölkapott egy másik levelet:

– *Nem akarom elkiabálni (de szeretném!), azt hiszem, most terhes maradtam. Biztosan azért, mert te is azt akartad ott... akkor... Godot is kések már egy hete... úgy hallottam, egy gépipari cégnél fiatal, pályakezdő mérnökökre van szükség... lehet, hogy adnának szolgálati lakást is. Érdeklődhetnél...*

A férfi félbeszakította:

– *Tizennégy év után már nem volt rájuk szükség. Rám például nem.*

– *Ne haragudj, akkor te is balek voltál.*

– *Ugyan! A pártvezetés megszerezte magának a céget. Szépen, összejátszva. Te is tudod, láttad.*

– *Most már ne vitatkozzunk ezen! – mondta a nő, és olvasott. – A legfontosabb: Virág (vagy Bálint?) igen jól érezheti magát, mert borzasztó a hányingerem. Néha jobban odavagyok, mint a betegeim.*

– *Ezek meg hogy kerültek egy oldalra? – kérdezte a férfi. – Asszonyom! Ön teljesen véletlenül megharapta a nyelvem.*

– *Ezt én írtam! Ezt meg te: Uram! Nagyon resztem!*

Amikor ez a fecni is elhamvadt, a férfi tenyerével homokot húzott a puha hamura, majd rátaposott, és kezébe vette az üres hátizsákot:

– *Végeztünk, mehetünk.*

* A Déli Kapu internetes folyóiratban megjelent novella újrairása.